

Γ'.

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΗΣ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΩΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΛΛΟΥ ΤΟΥ ΠΑΤΡΕΩΣ*

ΥΠΟ

Κ. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΟΥ (†)

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ · ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

βχιγ' «Πῆ μὲν γὰρ τὸν ἀλόγῃτα καὶ πεσόῃτα εὐσεβῆ λαὸν μεγάλοις καὶ ἀδίκῃς φόροις καὶ τέλεσι καὶ ἄλλαις λήψεσι βαρύνοντες οἱ πεμπόμενοι ἡγεμόνες τῶν Μωαμεθιστῶν πολυειδῶς τε καὶ πολυτρόπως τὴν αὐτῶν περιοῃσιαν σφετερίζοντες καὶ τὴν ἀναγκαῃαν τροφὴν αὐτῶν ἐν ταῖς αὐτῶν ἀλόγοις ἐπιθυμίαις καταναλίσκοντες συμερίζονται τὰ χρήματα ἐκείνων τοῖς αὐτοῖς ἐπιστέλλουσι, πῆ δὲ δεδιότες τὸν ἄξιον ἢ καθορῶντες τὸν πάνυ πλούσιον αἰτίας ῥάπτουσι ἐπιπλάστῳ ἀληθείᾳ αὐτὸν ἀποκτείναντες, ἐῶσι τοὺς παῖδας αὐτῶν πεινῆν καὶ διψῆν, γυμνητεύειν καὶ ἀλιτεύειν, λαμβάνοντες τὸν κινήτῶν καὶ ἀκίνητῶν πλοῃτον αὐτῶν. Καὶ οὕτω μὲν σωματικῶς ἡ ἀδικία. Ἔστι δ' εἰπεῖν καὶ πνευματικῶς Ἄδικοῃσι γὰρ ὅτε μὲν αἰμύλοις λόγοις καὶ μεγάλαις ἐπαγγελίαις, ὃν ἂν δυνηθῶσι ἀρηήσασθαι τὸν δεσπότην ἡμῶν Χριστὸν καὶ περιπτύξασθαι τὸν ἀντίχριστον Μωάμεθ, ὅτε δὲ τοῖς ἐναντίοις τούτων ῥήμασι πικραῖς καὶ μεγίσταις ἀπειλαῖς βιάζονται αὐτὸν ἐξωμῶσασθαι».

βχκ' «Πατηθείσης γὰρ μιᾶς τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ πόλεων καὶ ἐπαρχιῶν Μωαμεθιστικοῖς ποσὶ καὶ κατὰ κράτος κυριευθείσης συνέβαινε ἀλλὴν πόλιν καὶ ἀλλὴν ἐπαρχίαν τῆς αὐτῆς Ἀνατολῆς ἀναισθητεῖν καὶ ἥκιστα γνωσιμαχεῖν».

βφοδ' «Ὁ δὲ Θεολόγος ἐν τοῖς τρισὶ χωρίοις τῷ η', τῷ θ' καὶ τῷ ι' τὴν τῶν δύο Προφητῶν ἰ' πτώσιν καὶ τὴν ὕβριν πρὸς αὐτοῖς πάντων τῶν ἐναντίων αὐτοῖς φάμενος ἐν τῷ ια' τὴν πρώτην αὐτῶν ἀνάστασιν μυστικῶς πάνυ προαγγέλλει, ἧς καὶ σημεῖα οὐκ ἀμυδρὰ καὶ ἀκηκόαμεν καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν ἐθεασάμεθα. Ἐν τοῖς τριακοσίοις καὶ πενήτηκοντα γὰρ ἔτεσι τοῦ τυραννικοῦ κράτους παρὰ δόξαν τοῦ πτώματος ἐγεροθέντες οἱ εὐσεβεῖς καὶ

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 31.

1. Νοεῖ τοῖς Ὁρθοδόξοις Χριστιανοῖς.

ἀδελφοὶ ἡμῶν Σέρβοι τὰ τῆς Ὀθωμανικῆς ἀσεβείας κατ' αὐτῶν ἐπιόντα στρατεύματα ὡς βαθὺ λήιον ἐν μαχαίραις κατεθέρισαν, πολλῶν φρουρίων γενόμενοι κύριοι, ἀρχὴν τῆς πρώτης καὶ χιλιετοῦς ἀναστάσεως ποιησάμενοι καὶ ζῶν παράδειγμα ἀνδρείας καὶ ἐλευθερίας καὶ δώμης τοῖς ἀδελφοῖς ἐν Χριστῷ αὐτῶν ἄλλοις κειμένοις ἔτι δυσὶ προφήταις παραδόντες, ὡς ἂν ἀναβαίεν καὶ αὐτοὶ εἰς τὸν τῆς ἐλευθερίας οὐρανὸν καὶ συνεῖναι τῷ Θεῷ».

βρωε'. «Δεικνὺς ἄγαν συμβολικῶς ταῖς ἡμέραις ταύταις καὶ τὴν τῆς ὀθωμανικῆς γενεᾶς τυραννικὴν μέλλουσαν ἔσασθαι προθεσμίαν ἐν τριακοσίοις καὶ πεντήκοντα ἔτεσιν ὄρχην λαβοῦσαν τῆς πτώσεως αὐτῆς, ὅτε τὸ γένος τῶν Σέρβων ἀναστὰν τοῦ πτώματος πολλὰς μυριάδας ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέκτεινεν».

βρωε'. «Ἐκ τούτων τοίνυν συνάγεται ὅτι αἱ τρεῖς ἡμέραι τὸ ἡμισυ μιᾶς αὐτῶν σημαίνουσι μὲν τὸ γεγονός ὑπὸ τοῦ ἐκπορθήσαντος τὴν Κωνσταντινούπολιν τετάρτου Μωάμεθ καὶ ὅτι ἔδωκε μετὰ τὴν παῦσιν τῆς διαρπαγῆς τῶν ῥηθειῶν ἡμερῶν ἐξουσίαν τῷ μὲν Πατριάρχῃ ἐν μεγίστῃ δυνάμει δικάζειν δις τῆς ἑβδομάδος καὶ καταδικάζειν ἀδιαφόρως καὶ Χριστιανούς καὶ Μωαμεθιστὰς ὅπῃ παρεῖκει καὶ πάντα ἄνθρωπον ἐκάστης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ ἡ ψῆφος ἀμετάτρεπτος, τοῖς δὲ εὐρεθεῖσι τηνικαῦτα ἀρχουσι τοῦ παλατίου τιμῇ, ὥστε εἶναι συμβούλους καὶ διδασκάλους τῶν βασιλικῶν ὄφρικίων καὶ πάσης πολιτικῆς τάξεως, καὶ τοῦτο λέγεται ἀνάστασις τῶν προφητικῶν νεκρῶν σωμάτων. Πρὸς δὲ τούτοις σημαίνουσι ἔτι αἱ αὐταὶ ἡμέραι μετὰ τριακοσία καὶ ἐξήκοντα ἔτη ἐγερωθῆναι τοὺς δύο προφήτας τοῦ δουλικοῦ πτώματος, ὅτε πάντες οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν θεωρήσαντες αὐτὴν εἰς οἶαν πτώσιν ἦσαν καὶ εἰς οἶον ὕψος βασιλείας θεοθεν ἤρθησαν ἄγαν φοβηθήσονται, ὃ ἐγένετο ἐγερωθέντων τῶν εὐσεβῶν Σέρβων, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω, καὶ νῦν ἔστηκεν ἐπὶ τῆς ἰδίας αὐτονομίας».

βρωκβ'. «Πολλοὶ γὰρ οὐ μόνον πρὸ ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ καθ' ἡμᾶς ὑπερ τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως μαρτυρικῶ θανάτῳ πρὸς τὸν Κύριον μετέστησαν, ὃν εἰς καὶ ὃ πρὸ ὀλίγων ἑτῶν πολυειδῶς ἔτασθεις, εἶτα καὶ τὴν κεφαλὴν ἀποτριμηθεὶς ἐκ τῆς νήσου τῆς Χίου τὸ γένος ἔλκων κατὰ τὸ ἐν ταῖς Ἐνετίαις ἐκδοθέν τε καὶ περιέχον πάντας τοὺς ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ τυραννίδι πάση διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν μαρτυρήσαντας βιβλίον Νέος Δημήτριος».

βρωμγ'. «Ἀμύνεται γὰρ ὁ Κύριος ἡμῶν τοὺς ἀξιους ποινῆς καὶ ἐνόχους πάσης καταδίκης, εἰ καὶ δοκεῖ μὴ ἀμύνεσθαι. Οὕτως αὐταῖς ὄψεσιν ἐθεασάμην πολλὰς μυριάδας τοῦ τῶν Ἀλβανικῶν δυσώδους γένους ὄντων Μωαμεθιστῶν ἐν τῇ ἐμῇ ἐνεγκαμένη Πελοποννήσῳ πᾶν εἶδος ἀδικίας καὶ ἀρπαγῆς καὶ σφετερισμοῦ θηριωδῶς ποιήσαντας καὶ σχεδὸν ἐν δέκα τελείοις ἐνιαυτοῖς πολλοὺς τῶν πιστῶν διαφόροις τρόποις φονικοῖς ἀποκτείναντες, ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ κατὰ τὸ ἀψοφ' σωτήριον ἔτος πάντας ἀποκαθέντας, ὥστε πολλαῖς τῶν μιαρῶν κεφαλῶν αὐτῶν δομηθῆναι ἐκ θεμελίων ἄθυρον μεγάλ'

λην στοὰν πρὸς ἔλεγχον τῆς μεγάλης κακίας αὐτῶν καὶ τῆς δικαίας κατ' αὐτῶν ὀργῆς τοῦ Θεοῦ. Οὕτως ἠκούσαμεν τὸν μέγιστον ἐκεῖνον δράκοντα Ναπολέοντα, τὸν τὴν οἰκουμένην διαταράξαντα, τὸν καταπατήσαντα πᾶσαν τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Σπανίαν καὶ τὴν Γερμανίαν καὶ ἄλλας πολλὰς ἀρχὰς καὶ ἔξουσίας καὶ αὐτὰς καταστήσαντα δουλεύειν αὐτοῦ τοῖς νεύμασι μετὰ φόβου καὶ τρόμου, τὸν οἰηθέντα καταβροχθίσειν τὸ τῆς Ῥωσσίας μέγα βασίλειον καὶ ἔλπισαντα καταπιεῖν πᾶν τὸ βασίλειον τῶν Μωαμεθιστῶν ἐν τρισὶ μηνσὶν Ὀκτωβρίῳ, Νοεμβρίῳ καὶ Δεκεμβρίῳ, ἀπολέσαντα ἑξακοσίας μὲν χιλιάδας ἐνόπλων, πνεόντων πῦρ καὶ θεῖον καὶ καπνόν, ὑψηρετῶν δὲ αὐτοῖς μετὰ σκευοφόρων ἁμαξῶν τετρακοσίας καὶ αὐτὸν ἐν μορφῇ πενιχροῦ ἀνθρώπου μετὰ πάνυ ὀλίγων διαδράντα τὸν θάνατον καὶ τελευτῶν περιορισθέντα εἰρκτηῖ ἐν τῇ νήσῳ τῆς ἁγίας Ἑλένης καὶ ὃν οὐκ ἐχώρει πᾶσα ἡ οἰκουμένη, οὗτος κατετάγη συζῆν μουσὶ καὶ νυκτερίσι λιμώττων καὶ κατατρυχόμενος».

βωμθ'. «Οὕτω καὶ πρὸ ἡμῶν καὶ καθ' ἡμᾶς ὁ ὑετός ἐν ἀνομβρίᾳ μεγίστη ἐγένετο· τούτου γὰρ αὐτόπτης ἐγενόμην ὢν ἐν ταῖς παλαιαῖς Πάτραις, αἱ καὶ πατέρι μοι εἰσι, τῶν Μωαμεθιστῶν πρῶτον, εἶτα τῶν Ἰουδαίων δεηθέντων καὶ μὴ εἰσακουσθέντων, ὁ σεβασμιώτατος καὶ σοφώτατος ἕξ Ἰωαννίνων Παρθένιος καὶ μητροπολίτης ἕξελθὼν σὺν τοῖς πιστοῖς ἕξωθεν τῆς τοῦ προφήτου Ἠλιού ἐκκλησίας προσήυξατο καὶ ὁ οὐρανός, ὃ τοῦ θαύματος, ὑετὸν ἔδωκε καὶ ἡ γῆ ἐξώωσε τοὺς χόρτους ἑαυτῆς καὶ τὰ φυτά».

βωβ'. «Μετεστράφη δὲ καὶ τὰ ὕδατα εἰς αἷμα κράσιν λαβόντα σὺν ἀνθρωπίνῳ αἵματι. Γέγονε δὲ τοῦτο πολλάκις πρὸ τοῦ τὴν Κωνσταντινούπολιν τῷ τετάρτῳ Μωάμεθ ἄλῶναι ἕως τοῦ τελευταίου Μωάμεθ ὑπὸ τῶν εὐσεβῶν στόλων, μᾶλλον δὲ ὑπὸ τῆς θείας δυνάμεως κατὰ τῶν Μωαμεθιστῶν καὶ τῶν ὁμοίων αὐτοῖς, οἱ πλεύσαντες πολλάκις κατ' ἐκείνης παμπόλλῃ τριήρει καὶ νηϊ σὺν αὐταῖς καὶ αὐτοὶ τῷ πόντῳ κατεκαλύφθησαν, βληθέντες πρότερον πυρφόροις ἀμυντηρίοις καὶ τῇ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ ὀξεῖα καὶ ἀμφήκει ῥομφαίᾳ. Γέγονε δὲ καὶ ἀλούσης ἐκείνης· ναυμαχίας γὰρ οἱ Μωαμεθισταὶ καὶ οἱ Παπισταὶ καὶ Λουθηροκαλβίνοι πρὸς ἀλλήλους ποιησάμενοι ἐν θαλάσσαις καὶ ποταμοῖς τῷ ἰδίῳ αὐτῶν αἵματι τὰ ὕδατα αὐτῶν ἐπορφύρωσαν».

βωγζ'. «Αὐτὸς ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς ἤρξατο τὴν ἀρχὴν τῆς πρώτης τῶν δούλων αὐτοῦ δύο Προφητῶν ἀναστάσεως ποιήσασθαι διὰ τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων Σέρβων, οἱ ὄντες κείμενοι καὶ κακῶς ἔχοντες ἀπὸ τῆς Μωαμεθανικῆς τυραννίδος, ἀναστάντες τῇ τοῦ Χριστοῦ δυνάμει, ὑπὸ μηδεμιᾶς ἀνθρωπίνης ἀρχικῶς χειρὸς βοηθούμενοι τῷ ᾠ' θεοσώστῳ ἔτει ἀναστάντες καὶ ἀντιστάντες τοῖς θηριωδεστάτοις καὶ ἰσχυροτάτοις καὶ μαχιμωτάτοις πάντων τῶν ὁμογενῶν Μωαμεθιστῶν Ὀθωμανοῖς, ἀοπλοὶ πρὸς πανοπλίτας, ἀμπτωχοὶ πρὸς πλουσιωτάτους, ἀνίσχυροὶ πρὸς ἰσχυροτάτους, ὀλίγοι τὸν ἀριθμὸν πρὸς πολλὰς καὶ δεκαπλασίας μυριάδας, τὸ τροπίον τῆς

νίκης διὰ τὸν Χριστὸν ἔστησαν, οὐκ ὀλίγους τῶν πολεμίων ὡς στάχυας καταθερίσαντες καὶ ἐκείνους τὴν αὐτονομίαν τελείαν ἔχουσι, Μωαμεθιστὴν ἐν τῇ γῆ καὶ τῇ οἰκίᾳ αὐτῶν οὔτε βλέποντες οὔτε προσκυνοῦντες οὔτε τρέμοντες ὡς πρότερον».

βωΐθ'. «Καὶ ταῦτα θεωρεῖται παρὰ τῶν Μωαμεθιστῶν γινόμενα, ἡ ἀπαγόρευσις παντὸς πολιτικοῦ ἢ στρατιωτικοῦ καὶ ἡγεμονικοῦ ἀξιώματος, τὸ ἀπείργειν ἐκείνους ἐν τοῖς φρουρίοις εἰσιέναι, πολλοῦ γε καὶ δεῖ φύλακας γενέσθαι καὶ φρουράρχους, εἴπερ δέ ποτε τῶν πιστῶν εἰσέλθοι τις ἐξ ἀγνοίας ἢ βιαζόμενος, εἰ μὴ ἀποκτανθῆις ἤτοι σφοδρῶς μαστιγούμενος ἢ κρατούμενος δουλεύει ἐν πολλαῖς ἡμέραις, τὸν θάνατον πρὸ ὀφθαλμῶν αἰεὶ θεωόμενος, ὅπερ καὶ αὐτὸς πέπονθα βιαζόμενος ὑπ' ἄλλων ὁμοθρήσκων αὐτοῖς δουλεύειν αἰχμάλωτος ὢν, εἰσιὼν εἰς τὸ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ Ναύπλιον, μόλις ἀπαλλαγείς δι' αὐτῶν καὶ τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ θανάτου».

βωΐθ'. «Τὴν σκληρότητα, ἀπανθρωπίαν καὶ βαρβαρότητα παντὸς τοῦ Μωαμεθιστικοῦ γένους· οἱ γὰρ τῶν πιστῶν ἢ διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἢ διὰ τὴν τῶν πενεστέρων αὐτῶν ἀδελφῶν περιποίησιν καὶ τοῦ βάρους τῶν χρεῶν κουφότητα ἢ διὰ προφανῆ κακίαν, ληστείαν, κλεψίαν ἢ ἀνταρσίαν ὑπ' ἐκείνων ἀσχήμονι θανάτῳ παραδίδονται, τούτων τὰ πτώματα ἐν τρισὶν ἡμέραις καὶ ἡμισυ μιᾶς αὐτῶν οὐκ ἔωσι τάφῳ παραδοθῆναι τὸ ἀπάνθρωπον καὶ τὸ βάρβαρον τῆς γνώμης ἐνδεικνύμενοι. Μόνων γὰρ αὐτῶν, ὡς εἶπεῖν, ἴδιον ἐστία πρὸς τοὺς πιστοὺς· εἰ γὰρ τις τῶν ὁμογενῶν αὐτοῖς συμβαίη ἀποκτανθῆναι ἐνεκὰ τοῦ τῶν κακῶν, τοῦτον οἱ κρατοῦντες τῷ κελεύσματι αὐτῶν παραχρῆμα ἤτοι τῇ θαλάσῃ καταποντίζουσι σὺν λίθῳ βαρεῖ ἢ χώματι τάφου κατακαλύπτουσι, ὡς ἂν μὴ ὁρᾶται καὶ αἶσχος τῷ ἑαυτῶν γένει προστριβῆ».

βωιδ'. «Ὁ τέταρτος τοίνυν Μωάμεθ ἀποταμὼν τὸν ἔσχατον βασιλέα τῶν πιστῶν Κωνσταντῖνον τὸν Παλαιολόγον καὶ κρατήσας τῆς πόλεως μετὰ τρεῖς ἡμέρας καὶ ἡμισυ μιᾶς αὐτῶν θερμῶς ἐκζητήσας τὸν Πατριάρχην αὐτῆς, ὡς φασι, καὶ μὴ εὐρῶν, τῷ ἀρχαίῳ νόμῳ τῶν πιστῶν αὐτοκρατόρων χρησάμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς πατριαρχικῆς ἀρχιερατικῆς περιφανῶς ἐκάθισεν τὸν ὑσιώτατον, ὀρθοδοξότατον καὶ σοφώτατον Γεώργιον Σχολάριον, ἐκλεχθέντα καὶ ψηφισθέντα ὑπὸ τῶν τηνικαῦτα πιστῶν ἐν τῇ πόλει, ἴσα τιμήσας αὐτόν, ἵνα μὴ λέγω καὶ μᾶλλον τῶν πιστῶν αὐτοκρατόρων. Εἰσήχθη δὲ εἰς τοῦτο οὐχ ὡς ἀγαπῶν τὸν Χριστὸν καὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ ἐν ὀρθοδοξίᾳ διατελοῦντας, ἀλλ' ἑαυτῷ τὰ συμφέροντα μηχανώμενος, ὡς ἂν συναχθέντων τῶν πιστῶν πανταχόθεν κόσμος τῆς πόλεως καὶ τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν καὶ παντοίων πραγμάτων εἴη σαφίλεια, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἄπειρος τῆς ἐν τῇ πόλει διοικήσεως καὶ πάσης αὐτοκρατορικῆς δορυφορίας καὶ τάξεως καὶ θοιὰμ-
βου, βαρβαρικῶς πρότερον κατὰ τοὺς αὐτοῦ προπάτορας καὶ πατέρας διαιτώμενος, ἐκ τῶν ἡμετέρων πρὸς τὸ μαθεῖν ἐκεῖνα ἐντελῆ γνῶσιν λάβοι,

ἀνθ' ὧν ἐκείνον γὰρ Πατριάρχην γενόμενον ἐτίμησε, πολλοὺς δὲ τῶν ἐν τέλει πιστῶν διὰ πάσης τιμῆς ἤγε, παραγενομένους προσκυνήσοντας τὴν αὐτοῦ βασιλείαν, καὶ τοῦ ἰδιώτου πιστοῦ λαοῦ ἰσχυρῶς ἀντεύχετο καὶ πάντα τὸν πολεμοῦντα ἂν αὐτοῖς ζηλοτύπως ἠμύνετο καὶ τοὺς ὁμογενεῖς ἀγαπῶντας ἐκείνον καὶ περιέποντας εὐπροσηγόρως ἦν ἀσπαζόμενος εἰς μείζους δυνάμεις ἀξιωμάτων ἐπὶ τούτοις προβιβάζων. Καὶ οὕτω ποιούμενος οὐκ ἐπαύσατο μέχρις οὗ καὶ τὸ χρεῶν ἀπέδωκε, παραγγείλας τοῖς ἑαυτοῦ διαδόχοις ταῦτα ποιεῖν ἀπαραβάτως, οἷα ἐκείνος ἐποίει».

Ἰωβικ'. «Λοιπὸν ἐστὶ πληρωθῆναι καὶ τὴν ἐν πολλοῖς ἔτεσιν ἐποχικὴν προθεσίαν. Ὅδεύοντες τοίνυν τό γε νῦν τὸ ,αιωθ' θεόσωστον ἔτος ἐν βεβαίαις ἐλπίσιν ἐσμὲν καὶ τὴν καθολικὴν πρώτην ἀνάστασιν τῶν λοιπῶν δύο Προφητῶν καὶ Μαρτύρων τῆς τοῦ Ἰησοῦ θεότητος οὐ βραδέως κατόψεσθαι καὶ εἶθε γένοιτο ὅ,τι τάχιστα, ἦν περ αἱ περιστροφόμεναι περὶ τὴν ἀκίνητον γῆν τοῦ ἡλίου ἀκτῖνες δεῖξουσιν κρεῖττον γραφῶς ἀποκαρδοκοῦντος ταύτην καὶ ταῖς ἐλπίσι στερουμένου. Καὶ ταῦτα μὲν εἶη Θεοῦ συνεργοῦντος οὕτω».

β' Ἰωβ'. «Πᾶν σαθρὸν καὶ βλάσφημον δόγμα τοῦ ἀποστάτου Πάπα καταλιπόντες, ὑφ' οὗ παντοίοις τρόποις πλέον ἢ τριακόσια ἔτη καταθλιβόμενοι ἐπηρεάζοντο, πρὸς τὴν ἄθεσμον καὶ ἀντίθεον ἔνωσιν βιαζόμενοι, οὗ μέχρι καὶ τῆς σήμερον καθορῶνται ἀθλίων Παπιστῶν ἔμψυχα λείψανα ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει δυστήνως ζῶντα, τὴν ἀφροσύνην ἐκείνου καὶ τὴν ἀσέβειαν ἀσπαζόμενα, ἀθλία τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐκτρομάτα, ἐλεινὰ τῇ θεῷ, γυμνὰ τῆς θείας δόξης, τυφλὰ πρὸς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας καὶ πτωχὰ πάσης ἀνθρωπίνης καὶ θείας γνώσεως ἀνθρωπάγια».

β' Ἰωβ'. «Δῆλον τοίνυν τὴν ὀργὴν ταύτην μὴ λαβεῖν παῦσιν ἀφ' ἁλώσεως μέχρις ἡμῶν, ὅποτε καὶ νῦν πολλὴν ἐπιβάλλονται τὴν σπουδὴν πρὸς τὸ πλανῆσαι τοὺς Ὀρθοδόξους, ἢ τάχα καθ' ἡμᾶς τάχα οὐ διέστρεψαν μυριάδας τῶν κατοικούντων ἐν τῇ Τρανσυλβανίᾳ, ἀποδείξαντες αὐτοὺς δούλους τῷ Πάπα οἱ μύσται αὐτοῦ Παπισταί, τοῦτο μὲν ἐπαγγελίαις, τοῦτο δὲ ἀπειλαῖς καὶ βαρεῖαις ζημίαις».

γ'. «Τοῦ Μωάμεθ καὶ τοῦ Πάπα κρατησάντων καὶ πολλοὺς τῶν κατὰ μέρος ἁγίων ναῶν ἢ ἱππῶνας ἢ οἴκους τῆς μιαιῶς προσευχῆς ποιησάντων ἢ κατασκαφάντων ἢ τῷ πυρὶ παραδόντων. Καὶ τόσοι μεμενῆκασιν, ὅσοι τῇ θείᾳ βουλῇ ἦσαν ἱκανοὶ ἐν τοῖς ἐώοις καὶ τοῖς ἑσπερινοῖς καὶ μεσημβρινοῖς καὶ βορρεινοῖς τόποις εἰς προσευχὴν καὶ ἀγιασμόν τῶν πιστῶν καὶ δόξαν τῆς τρισυποστάτου θεότητος. Ὅσοι τοίνυν ἐν τοῖς ρηθεισὶ τόποις διεφθάρησαν, τόσοι ἐν τοῖς παρὰ τοῖς τοῦ ποταμοῦ Ἰστρου ρεύμασι καὶ ἀρκτώοις μέρεσιν ἀπεπληρώθησαν. Τῶν γὰρ γενομένων ἐκ τῶν εἰδωλολατρῶν κατὰ τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν πιστῶν οἱ μὲν τὰς σιτοθήκας καὶ ἀχυρῶνας, οἱ δὲ τὰ εἰδωλεῖα ναοὺς τοῦ Θεοῦ ἀπέδειξαν, οἱ δὲ καὶ ἐκ βάρθρων οὐκ ὀλίγους ἔδομήσαντο».

γκ'. «Σεισμόν φησι γενέσθαι ὀφθείσης τῆς κιβώτου ἐν τῷ Ναῷ τοῦ Θεοῦ... ὡς ἐγένετο ἐν ὅλῃ τῇ Λακίᾳ μέλλοντος γενήσεσθαι τοῦ ἐν τῷ, αὐί' ἔτει πολέμου ὑπὸ τῶν Ρώσσαν κατὰ τῶν Μωαμεθιστῶν, ὅτι οὐκ ὀλίγα τῶν παλαιῶν οἰκοδομημάτων ἐκείνης κατέσκαπται καὶ μέχρι τοῦ νῦν πολλὰ αὐτῶν οὐκ ὀκοδοῦνται, ὧν μάρτυς καὶ τὸ καμπανάριον τῆς Κόλυτζας».

γοθ'. «Οὐδὲ γὰρ ἐπαύσαντο οἱ κατάρτοι (Μωαμεθανισταί) πλανῶντες καὶ σύροντες τὸ τρίτον τῶν πιστῶν ἄνωθεν μέχρις ἡμῶν, καὶ μάρτυς πᾶσα ἡ Ἄλβανία καὶ ἄλλα ἐπαρχαίαι τῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας. Οὕτω γὰρ οἱ συρθέντες ἔστησαν παγίως ἐπὶ τῆς ἀσεβείας ταύτης, ὥστε εὐκοπώτερόν ἐστιν ἰδεῖν κόρακα λευκὸν ἢ αἰθίοπα τὸ δέσμα αὐτοῦ μεταβαλόντα καὶ τὸ πῦρ ὑγραῖνον καὶ τὸ ὕδωρ καῖον οἴκουσ καὶ ξύλα ἢ μεταγνόντα τινὰ τῶν ἀρηνησαμένων τὸν τῆς δόξης Κύριον ἐλθεῖν εἰς αὐτὸν μετὰ δακρῶν, ὡς ὁ ἀπόστολος Πέτρος».

γρλθ'. «Ὅπως διδάξειεν ἡμᾶς ὅτι καὶ οἱ ἄγγελοι πάντες καὶ πάντες οἱ ἀπ' αἰῶνος ἅγιοι πεμπόμενοι πρὸς τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ διακονήσοντες, ὄντες ἐπὶ τῆς γῆς οὐκ εἰσὶν ἐν τῷ οὐρανῷ, ἐν αὐτῷ νῦν καὶ οὗτος βοηθῶν ἔμοι νῦν ἐν τῷ Βουκουρεσίῳ, οὐκ ἔστι βοηθῶν καὶ τῷ ἐμῷ αὐταδέλφῳ Ἰωάννῃ ἐν ταῖς παλαιαῖς Πάτραις τῆς Ἀχαΐας, περιγραπτὸς γὰρ καὶ οὐκ ἀπερίγραπτος τοῦτο γὰρ μόνον τοῦ Θεοῦ».

γρτ'. «Εἰ γὰρ μὴ ἐβασίλευεν ὁ Ὀτμάνης ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, πάντως ἡμεῖς πάντες καὶ οἱ ἐν Ρωσσίᾳ καὶ Ἰβηρίᾳ πιστοὶ ἡμεῖν Παπισταί' ὁ γὰρ Πάπας τῆς Ρώμης ἀρξάμενος βλασφημεῖν εἰς τὸ πανάγιον Πνεῦμα καὶ καινοτομεῖν ἐν τῇ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ μετὰ τὴν ἐβδόμην καὶ ἁγίαν οἰκουμενικὴν σύνοδον διέμεινε βιαζόμενος τοὺς προπάτορας ἡμῶν τὸν Παπισμὸν μέχρι τῆς ἀποτομῆς τοῦ ἐσχάτου βασιλέως Κωνσταντίνου, ὃν ἀποκτείνας ὁ τέταρτος Μωάμεθ ἀπῆλλαξε τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν οὐ μόνον παπιστικῆς φρενοβλαβείας ἀλλὰ καὶ πάσης παρανομίας».

γρτζ'. «Πασῶν γὰρ τῶν χωρίων καὶ τῶν κομποπόλεων πόλεων καὶ τῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας πάσαι πεπληρωμένων οὐσῶν ἐξ ἁγίων ναῶν τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Ὀτμάνου καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ κρατησάντω τὰ πλείω ἐκείνων ἐρημωθέντα ἢ καέντα ἐν τοῖς ἀρκτώοις μέρεσι βαθέως ἐπάγησαν ὑπὸ τῶν φυγόντων χριστιανῶν».

γροδ'. «Πολλάκις γὰρ τινες αὐτῶν καθορμήσαντες μεγίσταις ἐπαγγελίαις τινῶν ἀρχῶν καὶ δυνάμεων καὶ συμμαχίαις, πολλοῖς τε χρήμασι πτερωθέντες τὸν ζυγὸν τῆς τυρρανίδος ἀπορρίψαι τῶν χειριστῶν πεπειράνται δεινῶν, ὥσπερ ἡ ἐμὴ ποθεινοτάτη πατρίς Πελοπόννησος τῷ χιλιεστῷ ἑπτακοσιοστῷ ἐβδομηκοστῷ σωτηρίῳ ἔτει κατὰ τῶν κρατούντων κυρίων Μωαμεθιστῶν ἐγεροθεῖσα ἦρος φανέντος πυρὶ παραδέδοται σὺν ἁγίοις ναοῖς καὶ μοναστηρίοις καὶ πικρῶς αἰχμαλωτισθεῖσα εἰς ἀνατολὴν καὶ δύσιν καὶ ἄρκτον καὶ μεσημβρίαν τὸ αἰχματωλισθὲν μετὰ δακρῶν ἐώρακε καὶ ἐξ ἐκείνου

οὐ μόνον ἐν αὐτῇ ἰὸς θανατηφόρος ἐκκέχυται, ἀλλὰ καὶ πάση τῇ Εὐρωπαϊᾷ Τουρκίᾳ ὁ ἀῆρ αὐτῆς τοῦ δρακοντείου ἰοῦ πεπλήρωται».

γν'. «Οὐκοῦν οἱ ἐξ ἡμῶν προσκυνοῦντες τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ μικροὶ καὶ μεγάλοι ἄρχοντες καὶ οἱ τὸ χάραγμα αὐτῶν διὰ τῆς ἐμπορίας λαμβάνοντες πρὸς τὸ πλουτῆσαι καὶ πλουτήσαντες ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας πρὸ τοῦ ἀπολέσαι τὸν κτηθέντα πλοῦτον παρέδωσαν καὶ σφᾶς αὐτοὺς τῇ αἰχμαλωσίᾳ, πολλοὶ δ' αὐτῶν καὶ τὸ ζῆν συναπόλεσαν, ὅπερ καὶ τοῦτο ἐωράκαμεν γενόμενον ἀπὸ τοῦ 1770 σωτηρίου ἔτους ἕως τοῦ 80 ὄντες ἐπὶ τῆς Πελοποννήσου κατὰ πολλῶν προϋχόντων καὶ κατὰ τῶν τὸ χάραγμα ἐχόντων».

γνξ'. «Ὅτι ἐπὶ τοῦ πρώτου Σελίμου καὶ τρίτου αὐτοκράτορος τῆς Κωνσταντινουπόλεως μετὰ τὸ ἀλῶναι, ὡς μέμνημαι, γεγένηται, ἀναγνοὺς τὴν ἐν τῇ Πελοποννήσῳ ἡμετέρα μονῇ Λαύρα ἱερὰν ἱστορίαν, ἐκ τοῦ Ἀραβικοῦ χρονογράφου μεταφρασθεῖσαν ὑπὸ τοῦ κυροῦ Νεκταρίου τῶν Ἱεροσολύμων Πατριάρχου, ὅτι καὶ ὁ καθολικὸς Παπισμὸς καὶ ὁ καθολικὸς Μωαμεθισμὸς διήρηται, ὁ μὲν εἰς Παπιστὰς καὶ Καλβίνους καὶ Λουθήρους, ὁ δὲ εἰς τὴν τοῦ Ἀλῆ καὶ τὴν τοῦ Ἀμπουμπέκερος θρησκείαν».

γνηθ'. «Καὶ τούτων μάρτυς ἀξιόπιστος καὶ ἀκαθαίρετος τὸ δοθέν ποτε τοῖς Σιναΐταις μοναχοῖς φερμάνιον, ὅπερ αἶρον ἐκ πάντων τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν Μοναχῶν τὸ χαράτζιον καὶ πᾶν Μωαμεθιστικὸν βᾶρος βεβαίωται μὲν καὶ δι' ὀλοκλήρου παλάμης τοῦ πρώτου Μωάμεθ, προσεπικεκύρωται δ' ἔτι ἐπ' αὐτοῦ ὑπὸ πάντων τῶν δώδεκα τὸν ἀριθμὸν μαθητῶν αὐτοῦ δι' ἰδίας αὐτῶν ὑπογραφῆς».

γρ'. «Μηδεὶς δὲ τῶν πιστῶν ταραττέσθω, ἀκούσας τοὺς ἐν τῷ σεβασμῷ ὄρει τοῦ Σινᾶ ἁγίους ἐκείνους πάλαι Πατέρας ἔχειν τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος τοῦ θηρίου, μηδὲ οἰέσθω αὐτοὺς εἶναι ὑπὸ εὐθύνην αἰωνίου κολάσεως. Ἀνέγκλητοι γὰρ κατὰ τοῦτο οἱ μακάριοι οὐδὲ γὰρ προσῆλθον ἀργύριον καὶ χρυσίον ἢ ἄλλο τι τῶν χαμαιζήλων δώσαντες πρὸς ἑαυτῶν τρυφήν ἢ ἐμπορίου ἢ πλεονεξίαν, ἀλλὰ φοβηθέντες τὴν βαρβαρικὴν ἐπέλευσιν καὶ ἄγαν ταραχθέντες ἄρτον καὶ ὕδωρ ἐκόμισαν αὐτῷ πρὸς διαμονὴν τῆς Μονῆς αὐτῶν καὶ τοῦ μονήρους βίου αὐτῶν ἀταραξίαν. Προεωρακῶς γὰρ ὁ τηλικαῦτα τῶν ὀσίων ἐκείνων προεστηκὼς τὸν Μωάμεθ μέλλοντα καταγωνίσασθαι πάντας τοὺς ἀντιβαίνοντας τοῖς διαβήμασιν αὐτοῦ καὶ τὸ γένος αὐτοῦ χωρήσειν εἰς τὰ πρόσω καὶ μεγαλυνθήσεσθαι ἐπὶ τὰ τέσσερα μέρη τῆς γῆς καὶ διαρκέσειν πλεῖω ἢ χίλια ἔτη, ἕξιὼν τῆς ἱερᾶς Μονῆς σὺν τοῖς ἐν Χριστῷ αὐτοῦ ἀδελφοῖς ἄρτω καὶ ὕδατι ἐδεξιώσατο αὐτόν, τὸ θηριῶδες καὶ βάρβαρον αὐτοῦ μεταποιησάμενος εἰς ἀνθρώπινον καὶ εὐγενῆ τρόπον. Μὴ τοίνυν προσπέσοντι τοῦ λαβεῖν τι παρ' αὐτοῦ, μηδὲ αἰτησαμένω χάραγμα ἢ φερμάνιον, μηδὲ ἐκλιπαρήσαντι πρὸς τοῦτο, ἔδοται αὐτῷ ὁ ἀριθμὸς τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ὃ ἔστιν οὐ μόνον τὸ εἶναι τὴν Μονὴν αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ μετόχια, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν Μονὴν καὶ πάντα τὰ μετόχια, ὅπου

ἂν εἶη γῆς ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένη, ἐλεύθερα πάσης Μωαμεθιστικῆς ἐπηρείας. Οὐκ ἄρα μεμπτέοι οἱ Πατέρες ἐκεῖνοι, ὡς μήτε προσκυνήσαντες, μήτε ἀργύριον αὐτῷ προσκομίσαντες τοῦ λαβεῖν χάραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτῶν ἢ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς αὐτῶν. Τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ πάντες οἱ πρῶην καὶ οἱ καθ' ἡμᾶς ἱερομόναχοι, εἴ περ ἐκ τῶν πιστῶν εἰς ἀρχιερωσύνην βιάζοντο ὡς ἄξιοι ποιμένες καὶ πιστοὶ ἀνάιτιοι τὸ φερμάνιον λαμβάνοντες καὶ πάσης τιμῆς προσηκούσης τῷ βίῳ καὶ τῷ ἀξιώματι αὐτῶν ἐπάξιοι, ὡς δημαίτητοι».

γφξβ'. «Καὶ πολλοὶ μᾶλλον δὲ ἄπειροι ἐν τῇ χάριτι, ἐν οἷς εἰς ἔστι καὶ ὁ ταύτην τὴν γλισχρὰν ἐρμηνείαν τῇ γραφῇ παραδούς, ὃς ὑπὸ τῶν εὐσεβῶν καὶ θεοφιλῶν αὐτοῦ γονέων τῇ κυρία τῶν Ἀγγέλων καὶ Θεοτόκῳ Μαρίᾳ ἀνατεθεὶς ὡς τελεία προσφορὰ καὶ ἅγια ἀπαρχὴ προσεσήνεκται, οὐ μέντοι οὕτω διατελέσας, ἀλλ' ἐν παντοίαις ἁμαρτίαις ἕξ ἀπαλῶν ὀνύχων αὐτὸν κατασπλώσας καὶ μέχρι τοῦδε τῶν λευκοτάτων τριχῶν ὄλον ἑαυτὸν ἀχρειώσας καταγάγιον τῶν πονηρῶν πνευμάτων ἐγένετο. Ἄλλ' ἕλεός μοι γένοιο, Κύριε μου Κύριε, ὡς μὴ φυλάξαντι τὴν ἀπαρχὴν».

γχιβ'. «Τῶν δὲ προσκυνούντων αὐτοὺς καὶ τῶν λαμβανόντων τὸ χάραγμα αὐτῶν καὶ ἐνταῦθα διατρανοῦται καὶ ἐν τῷ ἰστ' κεφαλαίῳ διατρανωθήσεται, οἵτινες οὐ μόνον ἀσχήμονι, θανάτῳ τὸν βίον καταστρέφουσιν, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ αὐτῶν φυγόντες αὐτὸν σὺν τοῖς υἱοῖς σωματικοῖς πάθεισι φρικωδεστάτοις περιπίπτουσι κατὰ τὰ ἕξῃς μαρτύρια, ὡς εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν. Ἐν μὲν γὰρ τῇ τοῦ θηρὸς ἐπικρατεία Σταυράκογλης τις καὶ ἑτερός τις Πέτρος Σταθᾶς, ἄμφω ἐν τῷ Βυζαντίῳ αὐξηθέντες καὶ σφόδρα ἐπιφανεῖς γενόμενοι, αὐτὸν προσκυνήσαντες κἂν τῇ Πελοποννήσῳ πολλοὶ τῶν προϋχόντων αὐτῷ λατρεύσαντες αἰσχροῶς καὶ ἔλειπῶς τὸν βίον ἀπέλιπον, οἱ καὶ τῶν ἐπιγείων καὶ τῶν ἐπουρανίων ἀγαθῶν διὰ τὴν ἐπίκηρον δόξαν καὶ ἐπίβουλον πλοῦτον ἐστέρηνται οἱ πανάθλιοι καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν παραίτιοι στένειν καὶ τρέμειν καὶ ὑπὸ πάντων οἰκτείρεσθαι γεγέννηται... ἀνάγκη γὰρ κατεπειγόμενος καὶ ἐν ταῖς Ἐνετίαις γενόμενος τῷ ,αψ'ἰστ' θεοσώστῳ ἔτει καὶ ἡμέρας ὄλου μηνὸς ἐκεῖ διατρίψας παιδᾶ τινα τῶν ἐπιφανεστάτων ἐνὸς καλομένου πιστὸν ἔλεεινόν τῳ ὅτι καὶ θαυρῶν ἄξιον θεᾶμα».

γχιλ'. «Ἡ γὰρ τῆς Ἀουστρίας βασιλεία ἐν πάσῃ τῇ ἑαυτῆς ἐπικρατείᾳ οὐδένα τῶν τυφλῶν, οὐδὲ τῶν χωλῶν, οὐδὲ τῶν κυλλῶν, οὐδὲ τῶν ἄλλῳ τῷ τῶν δεινῶν παθῶν κατεχομένων ἐξ φαίνεσθαι ἐν τοῖς πολιτευομένοις, ἀλλ' εὐρίσκουσα αὐτούς, ὅπου ἂν ὦσι, τίθησιν ἐν νοσοκομείοις καὶ ἐπιεικῶς φροντίζει τῶν ἐπιτηδείων αὐτοῖς, ἥμιστα παρορῶσα αὐτούς εἰς θάνατον. Καὶ τοῦτο οὐ παρ' ἄλλων μεμάθηκα, ἀλλ' αὐτὸς ἀπὸ Βρασσόβου καὶ Σιμπινίου καὶ Βιέννης διελθὼν καὶ γενόμενος εἰς Τριέστιον ἐν τοῖς καθ' ὁδὸν οἰνοπωλείοις καταλύσας καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Βιέννῃ μῆνα ὅλον διατρίψας οὐδένα τῶν πεπηρωμένων ἐν ὁδῷ ἢ ἐν κόμῃ ἢ κωμοπόλει ἢ πόλει ἐώρακα, οὔτε μὴν τῶν πενομένων τινα ἐπαιτοῦντα τεθέαμαι. Ἄλλ' οὐδὲ αὐτοὶ οἱ Ἰουδαῖοι, τὸ δυ-

σῶδες γένος καὶ σκολιόν, ἐν πάσῃ τῇ τοῦ θηρὸς ἐπικρατεία ἔδωσι τοὺς κακῶς ἔχοντας δοᾶσθαι τοῖς ἀνθρώποις, οὐδὲ τοὺς πτωχοὺς γίνεσθαι ἐπαίτας, αἰσχύνῃν μεγίστην ἑαυτοῖς τοῦτο οἰόμενοι καὶ ψυχῆς σκληρότητα, ἀλλὰ περιστέλλοντες αὐτοὺς περιέπουσιν ἐκ συνεισφορᾶς, ὡς οἷόν τε φιλανθρωπότερον, καὶ τιθέμενοι αὐτοὺς ἐν ὠρισμένη οἰκίᾳ ἀναπαύουσιν. Ἐῖθε τοῦτο εἶη καὶ τῷ ἐκλεκτῷ γένει ἡμῶν ζηλούμενον, ὃν αἱ ἀγυαὶ καὶ αἱ ρύμαι τῶν πόλεων γέμουσι τυφλῶν καὶ πετηρωμένων, θέαμα τῷ ὄντι ἀνιαρώτατον μὲν αὐτοῖς, θηριωδέστατον δὲ τοῖς καθαρορῶσιν αὐτοὺς ὁμογενέσιν ὑγίεσιν».

γμκδ. «Καὶ πᾶσα ἡ ἐμὴ πατρις Πολοπόννησος τῷ ἄψο' κοσμοσώστῳ ἔτει ἦρος φανέντος πυρὶ παραδέδοται ὑπὸ τῶν ἀνθέων Ἀλβανιτῶν».

γωσα. Δείκνυνται γὰρ οἱ ὑπὸ τὸν Πάπαν ἀριστοκρατικοὶ τῶν Ἑνετιῶν ἄρχοντες μέγαν στόλον ναυπηγήσαντες καὶ τὸ Ἀδριατικὸν καὶ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος περιπλεύσαντες πάσας τὰς νήσους καὶ τὰς παραλίους χώρας αὐτῶν καὶ πόλεις καὶ αὐτὴν τὴν πάμφορον Πελοπόννησον καὶ τὴν εὐκραεστάτην Κρήτην καὶ τὴν καλλίπινον Κύπρον τῇ ἑαυτῶν σμικρᾷ ἐπικρατεία προσθέμενοι, πολλοὺς τῶν Ἀγαρηνῶν κατασφάζαντες καὶ ταῖς πυρίναις βολίσιν ἀποκτείναντες, ἃ κτήματα οὐ πολλοῦ παραδραμόντος χρόνου ἐνισχυθέντες ἐκεῖνοι, καταγωνισάμενοι τοὺς πρώην νικητὰς καὶ πολλοὺς τῷ θανάτῳ παραδόντες, εἰς ἑαυτοὺς παρέστησαν καὶ μέχρι τοῦδε κρατοῦσιν».

γωσα. «Τούτων γὰρ τῶν Παπιστῶν κρατησάντων ἐν ταῖς νήσοις καὶ ταῖς παραλίαις χώραις καὶ τὴν πίστιν ἡμῶν διαβαλλόντων εἰκὸς τὸ τρίτον αὐτῶν παρακρουσθῆναι καὶ τῇ θρησκείᾳ αὐτῶν συνταγῆναι. Καὶ μάρτυς τούτου τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, ἔχον μέχρι τοῦδε ἔλεεινὰ λείψανα τῆς θέας ἐκ τῆς Παπιστικῆς καινοτομίας καὶ ἀνταρσίας. Τῶν δὲ Μωαμεθιστῶν οὐ πολὺ ἐν μέσῳ ἐνισχυθέντων καὶ αὐτοὺς ἀπελασάντων καὶ ἀσαλεύτων μεινάντων ἐν τυραννικῇ βίᾳ συνέβη τὸ τρίτον τῶν πιστῶν Μωαμεθιστὰς γενέσθαι, ὡς ἐν τῇ Κρήτῃ καὶ τῇ Κύπρῳ, Πελοποννήσῳ τε καὶ Ρόδῳ, Ἡπείρῳ τε καὶ Ἀλβανίᾳ καὶ ἄλλοις πολλοῖς τόποις».

γωπστ. «Ὁ προρρηθὲς (*γωπδ*) καῖσαρ τῆς Γερμανίας, ἐπαρθεὶς ἐπὶ τῷ πλήθει τῶν στρατιωτῶν αὐτοῦ, τῷ πλούτῳ καὶ τῷ δυνατῷ στόλῳ, μαχομένης τῆς θεόφρονος Ἄννης καὶ θριαμβευούσης, κεκίνηται, ὡς εἴρηται, κατὰ τῶν ἐν τῇ Ἀφρικῇ Μωαμεθιστῶν καὶ κατὰ τῶν ὀθωμανικῶν ὁμορῶν ἐπαρχιῶν, προσδοκῆσας οὐκ ὀλίγον εὐδοκίμησιν καὶ οὐκ ἐλάχιστον πλουτήσῃν καὶ δις καὶ τρεῖς ναυμαχῆσας ἐπὶ τῇ Ἀφρικῇ μετὰ τὰς λαμπρὰς ἐπὶ τῆς γῆς νίκας, τοῦ Χριστοῦ μὴ εὐδοκῆσαντος, οὐ μόνον ἐκεῖ ἐδυστύχησεν, ἀπολέσας τὸν ἑαυτοῦ στόλον, ἀλλὰ καὶ τοῖς γεινιάζουσι τόποις αὐτοῦ πολλὰ τῶν ἐρμυνοτάτων φρουριῶν ἀφῆρηται, ἃ καὶ μέχρι ἡμῶν τοῖς Ὄθωμανοῖς κατέχεται, πολὺν δορυκτῆτον ἴδιον λαὸν ἑαυτοῦ κατιδὼν ὑπὸ τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ γενόμενον, ἐφ' οἷς μὴ ἔχων, ὃ ἂν ποιήσῃται, δεῖσας μὴ τι δεινότερον πάθει τὴν εἰρήνην ἐξαιτησάμενος μετὰ παρακλήσεως καὶ δώρων εἴληφε παρὰ

τοῦ Ὄθωμανίδου βασιλέως καὶ οὕτω κεκόπηκεν ἡ θραῦσις ἐκατέρωθεν τῶν μερῶν».

γδλε'. «Οὕτω γὰρ ὁ αὐτοκράτωρ πρῶτος Μαχμούτης (γτστ') τοὺς ὑπερθρασυνθέντας καὶ ὑπεραρθέντας καὶ μονονουχὶ βασιλικῶς βουλομένους ζῆν καὶ κελεύειν Ἀλβανίτας πλείους τῶν πέντε μυριάδων ἐν μικρᾷ μαχαίρᾳ ἀπέκτεινε, ἔχοντας πρωτοστάτην ὑπερήφανόν τινα Πατρῶναν καλούμενον. Οὕτως ἐν τῇ ἐμῇ ἐνεγκαμένη Πελοποννήσῳ ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους τυραννήσαντος ἔτη πλέον δέκα ὑπὲρ τὰς δύο μυριάδας ἐν μιᾷ ὥρᾳ ὁ σουλτὰν Χαμίτης (αὐτοῦ) διὰ τοῦ ἀνδρειοτάτου καὶ σωφρονεστάτου Γαζῆ Χασὰν πασᾶ παραδόξως ἀπόλεσε καὶ πολλὰ τὰ τοιαῦτα».

γδμα'. «Καὶ μέγα μὲν καῦμα ἐμπρησμός κόμης, κωμοπόλεως, πόλεως καὶ ἐπαρχίας, ὡς ἐν τῷ *αωσ'* θεοσώστῳ ἔτει ὁ ὑπὸ τῶν ἀθέων Ἀλβανιτῶν ἐμπρησμός πάσης τῆς Πελοποννήσου, ἡ τομῆ καὶ ἡ ἀπώλεια τῶν ἀμπελώνων, τῶν ἐλαιῶνων, ἡ ἀρπαγὴ τῶν ποιμνίων, τῶν ἀγελῶν ἐν βουσίῃ, ἐν ἵπποις, ὁ θάνατος τῶν φιλάτων, τῶν συγγενῶν, ἡ αἰχμωλωσία πόλεων καὶ χωρίων, τὸ μείναι χωλὸν ἢ τυφλὸν ἢ ἄχειρα καὶ τὰ παρόμοια γενικῶς θεωρούμενα, ἃ θεωρεῖται γινόμενα ἐν πάσῃ τῇ Πελοποννήσῳ καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τῆς Βουλγαρίας καὶ Μακεδονίας καὶ Θράκης ὑπὸ τῶν Κριτζαλίδων».

γδοα'. «Μαχομένης γὰρ τῆς Αἰκατερίνης τῷ θηρίῳ ἢ ἐμῇ ἐνεγκαμένη Πελοπόννησος καὶ ταύτης αἱ παλαιαὶ Πάτραι πολλὰ δεινὰ παθοῦσαι μέχρι τοῦ νῦν στένουσιν, εἰς τὴν πρώτην αὐτῶν κατάστασιν μὴ δυναθεῖσαι ἐπανελθεῖν, πολλὰ τῶν οἰκημάτων αὐτῶν ἔτι κατεσκαμμένα βλέπουσαι, μετὰ τὸν παρὰ τῶν ἀθέων Ἀλβανιτῶν μέγαν ἐκείνον ἐμπρησμόν κείμεναι οὔσαι καὶ χεῖρα βοηθείας δεόμεναι καὶ ὑπ' οὐδενὸς ἀντιλαμβάνόμεναι. Τηνικαῦτα δὲ καὶ ἡ Αἰτωλία πᾶσα οὐχ ἤττον τῶν δεινῶν πεπειράται καὶ πᾶσα ἡ Εὐρωπαϊα Τουρκία ἐξ ἐκείνου μέχρι τῆς σήμερον ἰοῦ θανατηφόρου πεπλήρωται. Οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ ἡ Αἴγυπτος ἀμαστιγώτος οὐ μεμένηκε καὶ ἡ μικρὰ Ἀσία μετέλαβε τῆς τοιαύτης μάστιγος».

δλδ'. «Οὕτω γὰρ οἱ Ρῶσοι ἐν τῷ *αωζ'* θεοσώστῳ ἔτει, φιλιαν ἀληθινὴν καὶ εἰλικρινῆ ὑποκρινόμενοι τοῖς Ὄθωμανοῖς, συμμαχίαν ἐνδείξαντες βασιλικῶς κατεσκευασμένα διπλώματα τοῖς ἀπίστοις καὶ σοφοῖς φρουράρχοις συνέλαβον τέσσαρα ἐρμυνὰ φρούρια, τὸ Μπεντέρι, τὸ Χοτίνι, τὸ Κελλι καὶ τὸ Ἀκκερμάνι, ὑποδεχθέντες ὑπὸ τῶν ἐνοικούντων ὡς φίλοι καὶ εἰσβάντες ὡς δεινοὶ κλέπται, τοὺς κυρίους αὐτῶν ἐκβαλόντες ὡς ἄλλοτρίους καὶ δεσπότης ἐκείνων καὶ πάντων τῶν ἐν αὐτοῖς καὶ τῶν περὶ αὐτῶν κτημάτων ἀσάλευτοὶ κύριοι γινόμενοι, μὴ ὄντων τῶν ἐν αὐτοῖς ἐν συνέσει καὶ δυνατῇ φυλακῇ πρὸς κατοχὴν αὐτῶν καὶ ἀποσόβησιν τῶν ἐχθρῶν».

δλε'. «Ἡ γὰρ ἐν τῷ *αω'* σωτηρίῳ ἔτει τῶν ἐγεσθέντων τῆς πολυετοῦς πτώσεως εὐσεβῶν Σέρβων κατὰ τῆς τῶν Ὄθωμανῶν τυραννίδος ἀνάστασις καὶ ἀληθῆς ἀπέλασις κλέπτου ἐφόδῳ ἔοικεν· οὗτοι γὰρ οἱ φιλόχριστοι οὔτε

πρὸς τοὺς Ὀθμανοὺς τὴν ἑαυτῶν βουλὴν προεδήλωσαν, οὔτε γράμματα πρὸς τοὺς γῆς βασιλέας πρὸς ἀμειπτον ἀπολογίαν τῆς ἑαυτῶν πολεμικῆς κινήσεως ἀπέστειλαν, ἀλλὰ δίκην κλέπτου ἰσχυροῦ ἐπιόντες ἐπὶ τῇ πικροτάτῃ δουλείᾳ καὶ τῇ ὑπ' ἐκείνων πρὸς τὸ θῆλυ καὶ ἄρσεν γένος αἰσχροτάτῃ ὕβρει, ἄοπλοι πρὸς ἐνοπλιωτάτους, πάμπτωχοι πρὸς πλουσιωτάτους, οὐδαμινοὶ πρὸς ἐπισημοτάτους, ἀσθενεῖς πρὸς εὐσθενεστάτους λαβόντες ράβδους καὶ γεωργικὰ ὄργανα, τῇ τοῦ Χριστοῦ μόνη ἀρωγῇ, οὐχ ὅπως τὸ ἄρρητον τῆς καταισχύνῃς καὶ ὕβρεως ἀφ' ἑαυτῶν ἀπετίναζαν ἔνδυμα, ἀλλὰ καὶ τὴν ἡδίστην ἐλευθερίαν τῇ ἑαυτῶν εὐψυχίᾳ ἐκτίησαν».

Ἄρα οὖν ἡμεῖς ἰσχυροὶ ἐσμὲν ὡς οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, ἀλλὰ οὐκ ἔχοντες τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐμῆς πατριδος Πελοποννήσου καὶ ταύτην πτερωσάντων τῇ ἐλπίδι ταύτῃ καὶ κινήσαντων εἰς ὄπλα, εἶτα ταύτην καταλιπόντων, εἰσερρήσαν εἰς αὐτὴν ὑπὲρ τὰς πεντήκοντα χιλιάδας Ἀρβανῖται Μωαμεθισταί, ὄντων δὲ τούτων ἕξ ἀπαλῶν ὀνύχων κακίστως καὶ θηριωδῶς διατεθειμένων καὶ τὸ πλεῖστον εἰς αἷμα βλέπόντων καὶ ἀπανθρώπως ἀποκτεινόντων ἐκ σμικροτάτης αἰτίας, ἕξ ἀνάγκης βιαζόμενοι οἱ ρωμαῖοι τῷ σώματι καὶ τῇ ψυχῇ ἀδελφοὶ χριστιανοὶ ἀντὶ τοῦ προσκυνῆσαι σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ δουλεύειν τυραννίδι πλείους τῶν τεσσαράκοντα χιλιάδων γενόμενοι κλέπται προφανέστατοι, οὐ μόνον Μωαμεθιστὰς Ἀλβανίτας ἀπέκτεινον, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς τῶν χριστιανῶν ἐφόνευσαν καὶ τὴν περιουσίαν αὐτῶν ἀφαιρούμενοι κατελίμπανον ἡμιθανεῖς, παιδεύοντες αὐτοὺς πρὸς μαρτυρίαν πλοῦτου. Τηνικαῦτα ἡ ἐμὴ Μονὴ Λαύρα, καταληφθεῖσα κλεπτικῶς ὑπὸ τῶν Ἀλβανιτῶν πρὸς τῷ ἀποκτανθῆναί τινος τῶν ἀδελφῶν, κάμει καὶ τὸν αὐτῆς ἡγούμενον καταληφθῆναι καὶ αἰχμαλώτους γενέσθαι, τῶν ἄλλων ἀποδράντων, οὕτως ἀπογεγύμνωται, ὥστε καὶ τὰ ξύλινα καυκία καὶ τὰ εὐτελέστατα σκευὴ διὰ τὴν πόσιν τοῦ ὕδατος εἶλον, δι' ὧν μαρτυρεῖται τὸ ἄφατον τῆς κακίας αὐτῶν. Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θεοσώσῳ ἔτει, ἄλλων ρωσσικῶν στρατευμάτων παραγενομένων εἰς ταύτην τὴν Οὐγγροβλαχίαν, τσαυτὰ δεινὰ πέπονθεν ἡ τριτάλαινα παρ' αὐτῶν, ὅσα καὶ δεινότατος νοῦς ἐξασθενεῖ ἐννοῆσαι καὶ περιλαβεῖν καὶ κάλαμος δοκιμώτατος καὶ δξύτατος ἀδυνατεῖ τῇ διαδοχῇ παραδοῦναι, ἀφαιρεθεῖσα καὶ ἐργατικῶν ζῶων καὶ παντὸς χρήματος, τῶν μὲν προστακτικῶς ὑπὸ τῶν ἀρχιστρατηγῶν, τῶν δὲ κλεπτικῶς ὑπὸ τῶν στρατευομένων, ὥστε οὐδεὶς ἐστίν, ὃς ἂν μὴ φαίη παθεῖν ὅτι μὴ ὁ παραπλήσιος αὐτοῖς καὶ τῇ γνώμῃ καὶ τῇ πράξει. Καὶ ταῦτα μὲν μερικώτατα, γενικώτατα δέ, ὅτι οὐ μόνον ἡ Ταυρικὴ χειρσόνησος καὶ ἡ ἄνω Ἰβηρία μὴ γρηγοροῦσαι περὶ τῶν ἰδίων ἱματίων ἀπόλεσαν σὺν αὐτοῖς καὶ τὴν αὐτονομίαν, καίτοι ὑπ' εὐσέβειαν τῆς Ρωσσίας τὸν αὐχένα κλίναςαι, ἀλλὰ καὶ αἱ κλειναὶ Ἐνετίαι πρὸς τῷ ἀφαιρεθῆναι ἐν μιᾷ νυκτὶ ὑπὸ τῶν ὑπερηφάνων Γάλλων τὰ ἐκκλησιαστικὰ αὐτῶν πάνθ' ἱμάτια καὶ τὸν σωματικὸν κόσμον καὶ πλοῦτον προσάπωλεσαν καὶ ἦν ἔσχον ἀπ' ἀρχαίων γενεῶν πολιτικὴν διοίκησιν καὶ ἐξουσίαν ἀφαιρεθεῖσαι ἐνέπεσον ἕξ

ἀπίνης ὑπὸ τυραννικὴν Γαλλικὴν ἀρχήν, ἧς πρότερον ὀλίγον ἐφρόντιζον καὶ πολὺ ἂν εἶη λέγειν τὰς πίστεις».

δμστ'. «Ὅπως ἐγὼ πεποιθὼς εἰμι γενήσεσθαι καὶ τὴν τῆς Ὀθωμανικῆς τυραννίδος πῶσιν ὑπὸ τῶν δύο νῦν πατουμένων προφητῶν καὶ μαρτύρων τοῦ Ἰησοῦ ἐν καιρῷ, ὅταν σφαλῇ καθ' ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν ὁ πῶς αὐτῆς, ὅπερ ἔσται πάντως, ὅτι ἐγγὺς ἡ ἡμέρα τῆς ἀπωλείας αὐτῆς καὶ πάρεστιν ἔτοιμος αὕτη τοῖς δυοῖ προφήταις, ὅτι κρινεῖ Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται. Καὶ οὐκ ἔστιν ἐνδοιάζειν τὸ σύνολον».

δοβ'. «Ὀλίγαι χιλιάδες ὀρθοδόξων χριστιανῶν, Ἑλλήνων ἀπόγονοι, ἄοπλοι, ἀνίπλοι, πενέστατοι, κατεσκληρότεροι ἐκ τῆς πείνης καὶ τῆς τυραννικῆς δουλείας, ἀγύμναστοι τὰ πολεμικά, γυμνητεύοντες, ἀνυπόδητοι, ἀνεπιστήμονες, πάντη ἀγράμματοι, ἄκρω χυδαῖοι, οὐδεμίαν καταφυγὴν οὐδὲ ἀνθρωπίνην βοήθειαν ἔχοντες, ἐγεθθέντες τοῦ πολυχρονίου πτώματος τῆ τοῦ Χριστοῦ δυνάμει ἀντιστήσονται καὶ καταγωνισάμενοι ἐκείνους πάντας διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης ὑπὸ τοὺς πανευγενεῖς ἑαυτῶν πόδας θέμενοι τὸν ἄκαμπτον αὐτῶν τυραννικὸν τράχηλον καταπατήσουσιν».

δρβ'. «Μεγίστη δὲ χάλαζα ἡ ὡς ὠὸν ὄρνιθος πίπτουσα, ὡς ἔθεασάμην ὦν ἐν Βουκουρεστίῳ ἐν τῷ 'αὐστ', ἢ παραπλησίαν ἐξ ὅτου περ ἔγνων ἑμαυτὸν οὐχ ἐώρακα».

δρσα'. «Ὅπως αὐτὸς ἐώρακα ὦν ἐν τῇ ἐνεγκαμένη ταῖς παλαιαῖς Πάτραις πολλοὺς τῶν Αἰθιοπῶν ἐπὶ τοῦ μετώπου χαραχθέντας ὑπὸ τῶν κυρίων αὐτῶν Μωαμεθιστῶν».

δρπγ'. «Ἐσφαγμένοι δὲ ἐπὶ τῆς γῆς πάντες οἱ ἐν πολέμοις καὶ εἰρήνῃ ἀποκτανθέντες, ὡς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πατριδί πολλοὶ τῶν πιστῶν. Μὴ γὰρ δυνάμενοι φέρειν τὴν ἀπὸ τοῦ ,αψ' κοσμοσώστου ἔτους ἕως τοῦ ,αψπ' ἀπανθρωπίαν τῶν βαρβαρωτάτων καὶ δυνωδεστιάτων Μωαμεθιστῶν Ἀλβανιτῶν, ἀφέντες τὸ γεωργεῖν καὶ καλλιεργεῖν τὴν γῆν ἐγένοντο ὀρεσίτροφοι καὶ τοῖς λύκοις ὁμοδιαιτοί, πολλοὺς ἐκείνων ἀποκτείναντες καὶ πού καὶ τῶν ὁμογενῶν, ὅσοις πρότερον ἐνεκότου, ὧν πολλοὶ συλληφθέντες ~~μαχαίρας, πασάλλοι~~ καὶ ἀγρόνη ἀπέθανον. ~~Ὅδ' μὴν ἄλλα καὶ πολλοὶ τῶν προυχόντων ἐν τῇ τοῦ Χριστοῦ πίστει οὐ μόνον ἐν τῇ Πελοποννήσῳ ἀλλὰ καὶ αὐτῇ τῇ Κωνσταντινουπόλει, ὡς Σταυράκογλους τις καὶ ἄλλος τις Σκαναβῆς καλούμενος καὶ ἄλλοι πολλοὶ τὸ ζῆν ἀπέλιπον ἐν κακῷ θανάτῳ· πρὸς δὲ τούτοις καὶ πολλοὶ τῶν Μωαμεθιστῶν, ὡς οἱ ρηθέντες Ἀλβανίται, οὐκ ἔφυγον τὴν τῆς μαχαίρας μάστιγα· ἅπαντες γὰρ σχεδὸν δύο δεκάδες χιλιάδων ὀπλιτῶν ἀριθμὸν πληροῦντες ἐν φόνῳ μαχαίρας τοῦ καπετὰν Γαζῆ Χασὰν πασᾶ ἀπέθανον ἐν τῇ Πελοποννήσῳ».~~

δολβ'. «Καὶ τοῦτο ἐστὶ σοὶ πιστεῦσαι, κατιδόντι ἐκ τῶν πρὸ μικροῦ ἐγεθθέντων Σέρβων, οἵτινες οὐ μόνον πάνυ ὀλίγοι τὸν ἀριθμὸν πρὸς πολλὰς

μυριάδας, ἀλλὰ καὶ ἄνιπποι πρὸς ἰππέας, καὶ ἄοπλοι πρὸς ἐνόπλους, καὶ πένητες πρὸς πλουσίους, καὶ νήστες πρὸς ἐμπελησμένους, καὶ ἀπεγνωσμένοι πρὸς ἐλπίδας παρ' αὐτοῖς μεγίστας ἔχοντας, καὶ ἐπὶ τῇ δυνάμει καὶ τῷ βραχίονι καὶ τῷ πλούτῳ αὐτῶν γαυριῶντας, καὶ ἰσχυροὶ καὶ ξηροί, ὅστέα καὶ δέσμα ἐν ἑαυτοῖς ἐκ τοῦ λιμοῦ παρὰ πᾶσι φαινόμενα ἔχοντες πρὸς εὐτραφεστάτους, ἐκ τῆς ἀξυμβλήτου τυραννίδος καταβιασθέντες ξύλοις καὶ τοῖς παραπλησίοις θείᾳ δυνάμει κινηθέντες τὰς πολλὰς μυριάδας αὐτῶν οὐχ ἅπαξ, ἀλλὰ τρεῖς καὶ τετράκις κατέβαλον καὶ τὴν γῆν ἑαυτῶν Μωαμεθιστικῆς ἀκαθαρσίας καὶ βαρβαρότητος ἐκκαθαράντες, πολλὰ ἐρυμνὰ καὶ μεγάληα φρούρια ἑαυτοῖς παρέστησαν κατολιγυροῦντας τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως καὶ τῆς ψυχῆς, ὡς οἱ Ρῶσσοι (ἐν τῷ ιβ' κεφαλαίῳ)».

δσλγ'. «Ἰστέον οὖν ὅτι τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ κοσμοσώστου ἔτους παραστάντος καὶ τοῦ τριακοσιοστοῦ καὶ πεντηκοστοῦ ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῷ τετάρτῳ Μωάμεθ τῆς Κωνσταντινουπόλεως γενομένου, ἐγένετο ἡ ἔγερσις ἀπὸ τοῦ πολυχρονίου πτώματος τῶν Σέρβων καὶ ἔστι θεόθεν ὡς οἶμαι... ἦτις (Σερβία) ἐκ τῶν διχονοιῶν, εἰ καὶ πέπτωκε τῆς μεγίστης ἑαυτῆς δόξης καὶ κυριότητος, ἀλλ' οὖν εἰς ἑαυτὴν ἐλθοῦσα πόρρω κρατεῖ τὴν Ἄγαρ τῶν ὄριων αὐτῆς, τὸ ἕδαφος αὐτῆς μὴ δυναμένην πατῆσαι, σημεῖον ὑποταγῆς δίδουσα τῷ κρατοῦντι πάνυ ὀλίγα ἀργύρια, καὶ ταῦτα οὐκ ἀγενῶς οὐδὲ δουλοπρεπῶς, ἀλλ' ἐν τῇ δξύτητι καὶ τῇ ἀκμῇ τῆς ἑαυτῶν ρομφαίας δπλοφοροῦσα καὶ κατευθύνουσα».

δσξδ'. «Καὶ οὕτω μὲν ἔχει ὁ Κύριος ἡμῶν ἀοράτως μετ' ἑαυτοῦ κλητοὺς καὶ ἐκλεκτοὺς καὶ πιστοὺς, ὁ δὲ μέλλων τῶν πιστῶν προστήσασθαι ἔξει ὄρατῶς κλητοὺς μὲν ὡς τοὺς ἐν τῷ καλουμένῳ Σουλίῳ τῶν Ἰωαννίνων καὶ τοὺς ἐν τοῖς τῆς Πελοποννήσου Μάναϊς καὶ τοὺς ἐν τοῖς ἐν τῇ Κρήτῃ τῇ νήσῳ Σφακιανοὺς καὶ τοὺς ἐοικότας αὐτοῖς. Οὗτοι γὰρ καὶ ὑπὸ τῆς πανενδόξου βασιλείσεως πασῶν τῶν Ρωσσιῶν Αἰκατερίνης καὶ μετ' αὐτὴν ἀρχούσεως τῆς Ρωσσίας τῆς Ἐπτανήσου, δηλονότι τῶν Κερκυραίων, τῆς Ζακύνθου, τῆς Κεφαλληνίας, τῆς ἀγίας Μαύρας, τῆς Ἰθάκης, τῶν Παξῶν καὶ τῆς Πάργας, κέκληνται εἶναι σύμμαχοι κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν καὶ καββαλαρίαις καὶ βασιλικαῖς διπλώμασιν οἱ προεστῶτες αὐτῶν τετίμηνται, ἀπατηθέντες τὰ μέγιστα καὶ ζημιωθέντες τὰ κάλλιστα, οὕτως εἰσι περιπαίγμονες οἱ τῆς Ρωσσίας παῖδες. Ἐκλεκτοὶ δέ, ὡς οἱ ἐν τοῖς νήσοις Σπέτζῃ, Ὑδρῶ, Ψαρᾶ καὶ τοῖς ὁμοίοις καὶ οἱ ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς δασείοις δρυμῶσι διαιτώμενοι, τὸν Ὀτιμάνῃ ἤμιστα προσκυνῆσαι προσείμενοι, οἵτινες καὶ ὅπου ἂν ἐν ταῖς ἐρήμοις ὁδοῖς καταλάβωσιν ἐξ αὐτοῦ, εἰ δυνηθεῖεν, ὄντας πολλοὺς, πάντας τῷ θανάτῳ διὰ φλογερῶν βολίδων παραδιδόασιν, ὅπερ οὐ θέμις, οὐ μόνον διὰ τὴν ἐντολὴν οὐ φονεύσεις, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐπιφερομένην ὑπὸ τῶν κρατούντων τυράννων τοῖς κειμένοις τῶν πιστῶν μεγίστην δι' ἀργυρίων βλάβη καὶ μῖσος. Πιστοὺς δὲ τούτους αὐτοὺς τοὺς κειμένους καὶ τυ-

ραννικοῖς ποσὶ καταπατουμένους καὶ τὰ πάντα ὡς ἄκακον καὶ ἄφρωνον ἀρ-
νίον στέγοντας, οἱ ὑπὸ μὲν τῶν Παπιστῶν καὶ τῶν Λουθηροκαλβίνων μι-
σούμενοι ἐμπαίζονται, ὑπὸ δὲ τοῦ Χριστοῦ προφητῆται καὶ μάρτυρες καὶ δύο
ἐλαῖαι καὶ δύο λυχναὶ ἐν τῷ ἰα' κεφαλαίῳ καλούμενοι μακαρίζονται καὶ
μετὰ τρεῖς ἡμέρας καὶ ἡμισυ μετὰ τὸ πεσεῖν ἀνιστάμενοι προαγορευόμενοι
ὧν πρῶτοι ἀνέστησαν τοῦ πολυχρονίου πτώματος οἱ τῆς Σερβίας εὐσεβέ-
στατοι παῖδες, οἱ καὶ πρῶτοι πάντων τῶν ἐν Εὐρώπῃ ὀρθοδόξων τοῖς Ὁθώ-
μανίδαϊς ἐάλωσαν. Ἄξιον δὲ σημειώσεως ὅτι ἐνταῦθα προαγορεύει ὁ Ἄρ-
χάγγελος τῶν ἐξουσιῶν τὴν τελευταίαν φθορὰν τῶν τῶν Μωαμεθιστῶν καὶ
Ἐθωμανιστῶν τυραννίδος γενήσεσθαι οὐ διὰ Παπιστῶν οὐδὲ διὰ Λουθη-
ροκαλβίνων, ἀλλὰ διὰ μόνων Ὁρθοδόξων χριστιανῶν καὶ τέκνων τῆς Ἀνα-
τολικῆς Ἐκκλησίας· τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ πιστούς, ὅπερ ἀποδίδεται πάντως
καὶ τοῖς κλητοῖς καὶ τοῖς ἐκλεκτοῖς».

δογμα'. «Ὁρατῶς δὲ τὸ γένος τῶν εὐσεβῶν Σέρβων, οἱ τὸν τυραννι-
κὸν ζυγὸν διὰ τοῦ καρᾶ Κνεζοῦ Γεωργίου ἀποτινάξαντες καὶ μεγάλως ἐν
ὄπλοις κατὰ τῶν πολεμίων ἕως μὲν ἦν αὐτοῖς τὸ ὁμοιοεῖν εὐδοκιμήσαντες,
διχονοήσαντες δὲ ἠττήθησαν μὲν, οὐχ ὑπετάγησαν δὲ, ἀλλ' ἔχοντες τὸ φρό-
νημα γενναῖον διδόασιν τὸ ἀργύριον διὰ τὸ κοινῶς λεγόμενον χαράτζιον, οὐ
μέντοι ἀγωνῶς ἀλλὰ τῷ τελευταίῳ σημείῳ τῆς ἠκονημένης ρομφαίας».

δοθο'. Πῦρ δὲ ὅτι πολλὰς πόλεις καὶ κωμοπόλεις καὶ κώμας τῷ πυρὶ
ἀφανεῖς ἐποιήσατο, ὡς ἐν τῇ ἡμετέρῃ πατριδί Πελοποννήσῳ κατὰ τὸ ἀφο-
σωτήριον ἔτος».

δογη'. «Ἐωράκαμεν γὰρ αὐτὴν (τὴν Τουρκίαν) τοῖς μὲν Ρώσσοις φι-
λίαν ὑποκρινομένην κατὰ τοῦ Ναπολέοντος, τούτῳ δὲ συμμαχίαν ἀληθεστά-
τάτην ὁμολογοῦσαν κατ' ἐκείνων».

δογηγ'. «Ἐννοητέον δὲ τὸ μὲν πῦρ οὐρανόθεν καὶ γῆθεν γενέσθαι, γί-
νεσθαι καὶ γενήσεσθαι ἐν ταῖς πόλεσι καὶ χώραις καὶ κωμοπόλεσι, καὶ κώ-
μας γῆθεν μὲν ὡς ἐκ τῶν ἐχθρῶν, οὐρανόθεν δὲ ὡς ἐκ τοῦ Θεοῦ, ὡς ἐγέν-
ετο τῷ ἀωκ' σωτηρίῳ ἔτει ἐν ταύτῃ τῇ περιβλέπτῳ πόλει Βουκουρεστίῳ,
ὅπερ κατατεταράχθησαν πᾶσαν τὴν ἀγορὰν καὶ τὰ πλείω καὶ τὰ κρεῖττω τῶν οἰ-
κιῶν καὶ καταστρέψαν τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ πρὸ πολλῶν ἡγεμόνων ἀρχαίων οἰκο-
δομήματα καὶ ὡς εἰπεῖν τὸ ἡμισυ τῆς πόλεως ἀπὸ τῶν ἐννέα ὥρων ἕως σχε-
δὸν τῆς δωδεκάτης μόλις ἐπαύσατο ἡγεμονεύοντος τοῦ Ὑψηλάντου Κων-
σταντίνου».

δογηδ'. «Οἱ γὰρ κινούμενοι νῦν καὶ ὀρθόδοξοι ἡγεμόνες καλούμενοι οὐ
πρὸς ἐλευθερίαν αὐτῶν ἀφορῶντες κατὰ τῆς πορνικῆς γυναικὸς τὴν μάχαι-
ραν αἴρουν καὶ τὸ πυροβάλλον δεινὸν ἐτοιμάζουσιν, ἀλλὰ πρὸς δουλείαν
μᾶλλον πικροτέραν καὶ βαρυσυμφορωτέραν καὶ ὑβριστικωτέραν τῶν πιστῶν
κινοῦνται. Καὶ μάρτυς αὕτη ἡ Οὐγγροβλαχία καὶ ἡ Μολδαυία καὶ αὐτός,
ὁ ἰδὼν ταῦτα σχεδὸν ἑπτὰ ἔτη κατὰ συνέχειαν».

δυμγ'. «Ἡ γὰρ πόλις τῶν Ἰωαννίνων, παλαιά τε οὖσα καὶ μεγάλη, κεκοσμημένη οὐ μόνον παλατίοις περικαλλέσι καὶ κεχρυσωμένοις ἡγεμόνων καὶ μεγάλων ἀρχόντων, ἀλλὰ καὶ ἀγίοις ναοῖς θυμαστοῖς ἐν ἀναθήμασι πολυτέλει τε καὶ λαμπροῖς ἅπασα, τουτονὶ τὸν μῆνα, τὸν Σεπτέμβριον, αὐτῷ ἔτος τὸ σωτήριον πυρὶ παραδέδοται».

δυμδ'. «Τηλαυγεστάτη δὲ καὶ ἀψευδεστάτη πάντως ἡ πρόρρησις τὴν τῆς μεγάλης πόλεως διὰ πυρός ἀπώλειαν προαγορεύουσα (*δυμγ'*). Ἐπὶ γὰρ τοῦ αὐτοκράτορος Σελίμου τρίτου τὸ ἐκ πολλῶν αἰῶνων οἰκοδομηθὲν Στενίμαχον, πόλις ὑπὸ τὸν Φιλιππουπόλεως περιβλεπτος καὶ εὐσεβῆς, ὑπὸ τῶν Κρουζαλίδων πᾶσα πυρὶ παραδέδοται. Οὕτω τὸ Βουκουρέστιον τοῦτο τῆς αὐτῆς κακῆς δαίμονος πεπειράται, ὀλεθρίῳ πυρὶ προσομιλήσαν. Οὕτω καὶ ἡ περικλεῆς Κόζανις καὶ τὸ τῆς Νικοπόλεως ἄστου τῷ αὐτῷ πυρὶ ἐντυχόντα ἀφανῆ ἐγένοντο. Τούτοις καταλέγεται καὶ ἡ φθορὰ πολλοῦ μέρους τῆς τῶν Ἰωαννιτῶν πόλεως, ἣτις καὶ ὡς προμήνυμα ὀλεθρίου ἐγένετο τῆς εἰρημένης πυρκαϊᾶς. Πρὸς δὲ τούτους καὶ τὸ πλεῖστον τῆς μεγαλοπόλεως καὶ περιφήμου Θεσσαλονίκης. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἡ Λάρισα φλογὶ κατηνάλωται καὶ τὸ ἄστου τοῦ Βιδινίου καὶ ἄλλαι πόλεις καὶ χῶραι πολλαὶ τῷ αὐτῷ πυρὶ περιπεσοῦσαι τέφρα καὶ σποδὸς ἐγένοντο, ὧν τὰς προσηγορίας μὴ εἰδὼς οὐδὲ τῇ γραφῇ παραδίδωμι, τὰς δὲ κόμας καὶ κωμοπόλεις οὖσας ἀτεχνῶς ἔργον ἀκριβοῦς ἱστορικοῦ καλάμου ἐκὼν παρήμι».

δυμη'. «Πάντων δὲ ἐλεεινότεροι καὶ ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων πιστῶν καὶ ἀπίστων ἄξιοι καταρᾶσθαι καὶ πάσης προσκαίρου καὶ αἰωνίου ποινῆς ὑπεύθυνοι οἱ τὸν σῖτον καὶ πάντα καρπὸν καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὰ ἀκόλουθα αὐτοῖς ὀλίγου ἀνούμενοι καὶ περιμένοντες πεῖναν καὶ ἔνδειαν πολλοῦ πιπράσκονται τῷ ὄντι κατάρας τέκνα, υἱοὶ τοῦ διαβόλου καὶ ὕλη τῆς αἰωνίου κολάσεως».

δυξε'. «Τοῦτο γὰρ βουλόμενος δεῖξαι ἔθηκε καὶ τὸν παρακείμενον χρόνον ἐστηκότας φάμενος, δηλῶν ἅμα καὶ τὸν τελευταῖον ἐπὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν πρὸ ὀλίγων ἔτων παρὰ τῶν δέκα κεράτων ἐν πάσαις ταῖς ἐπαρχίαις τῆς Ρουμελίας γῆς ὀλεθριώτατον ἐμπρησμὸν καὶ μεγίστην ζημίαν. Καὶ γὰρ ὡς ἀληθῶς οὐκ ὀλίγοι τῶν πιστῶν καὶ ἀπίστων πλουσιώτατοι, μέγιστα ζημιωθέντες ὑπὸ τοῦ φθοροποιοῦ πυρός, ἀπὸ τοῦ εἶναι πλουσιώτατοι πένητες δεινοὶ κατέστησαν».

δυξη'. «Ἡ γὰρ ἀρχαιοτάτη καὶ λαμπροτάτη πόλις τῶν Ἰωαννίνων ἅπασα σχεδὸν ἐν τούτῳ τῷ μηνὶ Σεπτεμβρίῳ τῷ ὀλεθρίῳ πυρὶ παραδέδοται ὑπὸ τῶν δέκα κεράτων τοῦ θηρίου».

(Συνεχίζεται)